

Уладзімір Церабун: «Няспраўджаныя мроі ў творчасці маёй»

Цікавая рэч: шукала ў слоўніку дакладны пераклад на беларускую мову рускага слова “ваяць” і прачытала цэлы сінанімічны рад: ляпіць, выразаць, высякаць, адліваць, рабіць скульптуру. Адразу падумалася, што незнарок так уласцівы нашаму знакамітаму земляку, скульптару Уладзіміру Церабуну разнапланавасць, імкненне да эксперыментаў у розных відах выяўленчага манументальнага мастацтва.

У скарбонцы творцы дзясяткі скульптурных, жывапісных работ, скульптуры з мазаікай, кампазіцыі са шкла і металу (люстры), цікавыя кампазіцыі, выкананыя ў дрэве. Па-руску - “ваятель”, а па-беларуску - скульптар, разьбяр, адным словам - стваральнік. У душы шчыры беларус і творчы чалавек, апантаны імкненнем “ваяць” гармонію ў навакольным свеце, напаўняць яго філасофскім зместам, Уладзімір Васільевіч - прыклад адданага служэння свайму народу і мастацтву. Яго творы, надзеленыя рысамі манументальнасці, вылучаюцца грамадска значным, ідэйным зместам. Пастулат аб выхаваўчай ролі асобы і грамадзяніна сродкамі мастацтва мае рэальнае ўвасабленне ў кожным творы майстра.

На рахунку Уладзіміра Церабуна 15 персанальных выстаў. Яго работы экспанаваліся не толькі ў розных гарадах Беларусі, але і ў Расіі, Польшчы,

Германіі, Літве, Латвіі, Эстоніі. Арыгінальная па задуме і незвычайная па мастацкаму рашэнню скульптура з мазаікай для плавальнага басейна ВА “Азот” у Гродне - адзін з паспяхова ўвасобленых праектаў, якім аўтар ганарыцца і сёння. Адна з буйных работ апошняга часу - скульптурная кампазіцыя “Крылатая” - памятны знак, прысвечаны супрацоўнікам міліцыі, якія загінулі пры выкананні службовага і воінскага абавязкаў. Работа выканана ў сааўтарстве са скульптарам Аляксандрам Крохалевым, сумесна з якім здзейснены яшчэ два праекты - памятны знак вызваліцелям Слуцка ў гады Вялікай Айчыннай вайны і памятны знак да юбілею Смаргоні. Уладзімір Церабун разам з дачкой - дызайнерам Наталляй распрацаваў эскізны праект добраўпарадкавання санаторыя “Свіцязь”. З гэтага праекта здзейснена толькі скульптурная кампазіцыя “Свіцязьанка”.

У 2010 годзе ў Лагойску адбылося ўрачыстае адкрыццё памятнага знака “Саната памяці”, прысвечанага воінам-інтэрнацыяналістам Лагойшчыны, якія загінулі пры выкананні воінскага абавязку.

Жыхары Смаргоні дачакаліся, што, прайшоўшы праз усе перашкоды, знашоў-такі сваё рэальнае ўвасабленне яшчэ адзін праект Уладзіміра Васільевіча - скульптурная кампазіцыя “Мядзведжая акадэмія”. А яшчэ няўрымслівы творца ў складзе аўтарскага калектыву актыўна працуе над хутчэйшым увасабленнем мемарыяльнага комплексу па лініі супрацьстаяння ў Першую сусветную вайну на Смаргоншчыне.

Больш за 50 сваіх твораў скульптар перадаў у дар музеям Гродна, Ліды, Смаргоні і іншым. У 1976 годзе Уладзімір Церабун за стварэнне мемарыяльнага комплексу “Дальва” стаў лаўрэатам прэміі Ленінскага камсамола Беларусі. Ён узнагароджаны Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР і медалём “За працоўную доблесць”. Двойчы абіраўся дэпутатам Гродзенскага абласнога Савета народных дэпутатаў. У 1985 годзе яго скульптурная кампазіцыя “Расстраляная песня” экспанавалася на Сусветным фестывалі моладзі і студэнтаў у Маскве, дзе аўтар атрымаў сярэбраны медаль выставы.

Уладзімір Васільевіч любіць паўтараць іранічнае выказванне свайго калегі па творчаму цэху Заіра Азгура: “Не ведаю як, але неяк наслядзіў у жыцці”. Гумар гумарам, але ж сляды добрыя, яркія, самабытныя і, трэба думаць, на стагоддзі засталіся на абшарах роднай Беларусі і за яе межамі. Работы Уладзіміра Церабуна ўпрыгожваюць гарадскія плошчы і вуліцы, надаюць прываблівасці пейзажу і ўдасканальваюць прыродны ландшафт. Яны чапляюць вока і душу, прымушаюць спыніцца, задумацца, паразважаць. У кожнай работы адметны

почырк аўтара, яго моцны ідэйны стрыжань, асаблівыя нацыянальныя рысы, глыбокі эмацыянальны падтэкст. Мемарыяльныя дошкі на будынках, кампазіцыі з дрэва ў Нацыянальным мастацкім музеі Рэспублікі Беларусь і ў фондах Беларускага саюза мастакоў, серыі малюнкаў - выразныя сляды і цудоўны напамін нашчадкам.

Калі спытаць у творчага чалавека, што яго найбольш натхняе на новыя творы, то, мяркую, большасць адкажа - увасабленне папярэдніх задум. Магчымасць здзейсніць свае задумы, дзеля таго, каб людзі ўбачылі, ацанілі, атрымалі энергетычны зарад ад убачанага, атрымалі асалоду для душы - ці не гэта галоўная мэта мастацтва. Прыгажосць і глыбокая філасофія, перададзеная сродкамі мастацтва, выходзіць і ўзбагачае людскія душы. Але ж, як шкада, што многія праекты часта застаюцца на аркушах ці ў пластылінавых мініяцюрах. Не спяшаюцца чамусьці фінансаваць з бюджэтных сродкаў нават манументальнае мастацтва, тое, што з'яўляецца найперш носьбітам і адлюстраваннем нацыянальнай ідэі. Імкненне да таных праектаў выліваецца ў павальнае ўсталёўванне стэл-слупоў і камянёў-валуноў, якія ўносяць толькі дысананс замест гармоніі і адштурхоўваюць сваёй пампэзнасцю і безгустоўнасцю. А разам з тым, у запасніках многіх творцаў, у тым ліку і Уладзіміра Церабуна, вялікая колькасць, без перабольшання, геніяльных праектаў.

Ала СТРАШЫНСКАЯ.